

TELEGRAFUL ROMAN.

Телеграфна есе де доз опі не сенте-
мльн: Жоіа ші Дзімінека. — Прензме-
рацісна сече дн Сібіі да еспедігера
соіей; не асарь ла ч. р. поже, ка
вані гата, пріа екрісорі франкате,
адресате кьре еспедігерь. Предіа
прензмерадіей пентрь Сібіі есте не
ан 7. ел. в. а. еар не о жмет ите де ан
3. ел. 50. кр. Пентрчелелате прьді
але Трансілваніей ші пентрь провин-

Nro 67.

ANUL X.

Sibiiș. 23. August 1862.

челе дін Монархіе не ан ан 8. ел.
еар не о жметате де ан 4. ел. в. а.
Пентрь пріа ші депі ерпне не ан
12. е. не 1/2 ан 6. ел. в. а.
Інсерателе се пьтескь пентр
агьіа брь кь 7. кр. шьрл
кь літере міл, пентрь а доза брь
кь 5 1/2 кр. ші пентрь а треія пенедіре
кь 3 1/2 кр. в. а.

Beseric'a ecumenica ortodósá.

(Incheiere.)

Déca este nesuntie n'au fostu pururea coronate de rezultatu doritu nu e cupl'a loru, ci a stalului, care au cercatu a se imisce in tóte afacerile besericesci si ale modelá dupa parerile servitoriloru sei.

Activitatea besericei au fostu prelunga tóte acesteá imbucuratória. Lasandu in Turci'a la o parte nedelaturabilea si de facia esercetata simonia la denumirea in demnitatile mai inalte eclesiastece, si luptele nationali in contr'a unei ierarhia straine, asemenea si rascolulu in Rusi'a, ca o aparentia in esentia sociale si politica, nu inse relegiósá, carei-a numai persecutiunea din partea puterii lumesci déde o importantia mai inalta, pacea interná a besericei nicaire au ajunsu in perichiu seriosu nice s'au turburatu. Besereca n'au suferitu nici in respectulu doctrinei nice alu disciplinei. In Rusi'a si Greci'a, parte chiaru in Turci'a clerulu nu numai prin cuventu, ci si prin scripture au cercatu a lucrá in interesulu besericei. De cativa ani s'au produsu o literatura teologica, care face mare onóre besericei ortodóse atatu in respectulu culturai scriptoriloru teologice si filologice, catu si in privinti'a profundetati lumineloru religióse si a escelentiei metodului de desvoltare.

Avemu operi teologice in limb'a russa, care in estu respectu se potu asemena numai celoru mai bune productiuni ale literaturai mai noua protestante teologice din Germani'a. Indigitamu numai Dogmatic'a metropolitulu Macari (Bulgacova), Opurile de istoria besericesca a episcopulu Macari si Celcovu, scripturele despre rascolu ale acelu-asi episcopu Macari si ale lui Scapovu, escelinta Apologetica a besericei ortodóse contra rascolnici de metropolitulu Grigori, apoi scripturele periodice de minune redecate „Pravoslawni Sobesednik“, „Εὐαγγελικός Κήρυξ“ noulu organu oficiale alu patriarcatulu Constantinopolitanu „Ομόνοια“ tóte operi si scripture specialu cari caracterisedia in modu escelinte spiretulu religiunei si alu sciintiei viginte in beserec'a ortodósá. O besereca care cu toate giurstarile defavorabili, da asemeni simptome de vieatia e mórtá numai pentru cei ce nu pricepu semnele ei de vieatia.

Inca asupr'a unei aparintie voimu a face atentí pre lectori, caci ne pare démna de memoratu, adeca atentiunea ce da beserec'a anglicana de unu síru de ani beserecei ortodoase. Puntulu de atingere sta in aperarea principului cumca episcopatululu e institutu apostolicu perpetuitu in besereca, ce marturisesce si beseric'a anglicana; prin acestu principiu si ca, de si diferédia fórté in dogma, se considera beserec'a soru a celei ortodóse.

Biserec'a anglicana au adeveritu acést'a nu numai cu ocaziunea crigerei episcopatululu seu in Ierusalimu (la 1841), candu archiepiscopulu din Conterbury si primatele Angliei intr'o epistola la cei patru patriaci si la sínódele din Rusi'a si Greci'a au aretatu dorinti'a „de a vedea restabilite relatiunile amicali intre beserec'a anglicana si ortodósá de atati seculi intrerupta si schism'a in beserec'a lui Christosu finita,“ ci si cu ocaziunea miscarei besericesci produsa prin puseismu.

Multor'a din lectori le va fi necunoscutu, cumca in cursulu puciniloru ani o multime de teologi anglicani s'au alaturatu cu totul besericei ortodóse si la servetiulu divinuu au introdusu liturgia Stului Ioanu gura de aura. Unu teologu escelinte alu besericei anglicane trecutu la beserec'a ortodósá au tremisú proslitiu besericei ortodóse din patri'a sa intr'o comunitate de cultu au tradusu euchologionulu totu, si dupa cumu

se spune, catu mai curendu vá incépe a oficiá intr'o besereca in Londonu dupa ritulu bisericei ortodóse in limb'a angla. Ast'a aparintia e mai alesu pentru aceea interesanta, pentru ca deveresce, ca protestantismulu, cá se nu ajunga a fi nihilismu religiosu, cauta in vechi'a beserica apostolica a orientelului radimú si recunósce intr'ins'a centrulu unitatei crastinismului. Ce ponderóse se paru acestea si asemeni evenimente scaunului papalu, aréta atentiunea cea mare, ce in timpurile din urma in Rom'a iarú se consacra besericei orientali, si despre ale carei rezultate preste pucinu va reportá mai pre largu. D.

Sibiiu 21 Augustu. Astadi tienu Comitétulu asociatiunei siedinti'a lunaria sub presiedintiea Escelentiei Sale D. Presiedinte. Siedinti'a se incepu la 9 1/2, dimineati'a precumu urmésa:

1. Escel. Sa Dn. Presiedinte propune, cumca dupa-ce sciirea despre re'nsanatosierea deplina a Maiestatii Sale Imperatésiei noastre **Elisabeta** au desteptatu in tóte popórale imperiului simtieminte de bucuria; dupa-ce nu incape nici o in-doiala, cumca aceeași bucuria o simte totu romanulu de sub sceptrulu austriacu, — asie Comitétulu Asociatiunei inca se nu intordie a supune Maiestatii Sale c. r. prin mijlocirea in. presidiiu alu reg. gubernu transilvanu o adresa, descoperitóre de acésta bucuria insuletitóre; eara spre acestu scopu D. Presiedinte impartasiesce totuodata conceptulu unui proieptu de adresa.

Conclusu. Citinduse acelu conceptu, precumu si altulu de comitiva catra presidiiulu gubernialu, Comitétulu le primescú cu tóta bucuri'a si decide a se nainta catu mai curendu.

2. Totu Es. Sa Dn. Presiedinte face cunoscutu Comitétulu, cumca Dn. Ant. Vestemeanu cá fostu Secretariu a transpusu o parte mare a acteloru asociatiunei in priimirea nou alesului Secretariu D. I. Rusu, eara celelalte s'ar potea strapune si in fati'a siedintiei Comitétulu.

Se decide cá tóte respektivele acte se se predea pe lunga unu inventariu regulatu, inse nu in fati'a siedintiei, pentru cá se nu se pérda órele destinate pentru alte lucruri, ci dupa siedintia.

3. D. Secretariu prim. Baritiu cere a se defige prin Comitétu dioa, din care se se incépa regulatu numerulu curentu alu lucrariloru Comitétulu si alu Cancelariei.

Dupa o mai deaprópe cumpanire a acestei cestiuni se decide, cá anulu activitaii Comitétulu si alu Cancelariei se se incépa totudeauna cu 1 Ianuariu n. si se se incheie cu 31 Dec.

4. Domnulu Presiedinte postescú pe Comitétu, cá dupaee alegerea acteloru si a disertatiuniloru cate aru merita tiparierea, este lasata de catra adunarea generala cu totul in grija acestuia, asie densulu se le si aléga si destine pe tóte cate le afla demne de a se tipari.

Decisiune. Se se puna catu mai curendu sub tipariu, pe langa protocolulu siedintieloru adunarii generale atatu cuventulu de deschidere alu Dlui Presiedinte, catu si alu protopopulu Ioane Popasu si celu dela deschidere espusetiunii alu secretariului primariu Georgie Baritiu, apoi si tóte acele disertatiuni cate se rostira séu citira in a dou'a Siedintia din 29 Iuliu; eara cu privire la disertatiunile care ajunsera la secretariatu pana in 29 Iuliu, inse nu se potura citi in adunare si anume a DDLoru, Canonicu prepositu Stefanu Moldovanu din Lugosiu, Parochu Nicol. Tincu-Velia din Secasiu in Banatu si profesoru Dr. de filos. Mesiotá din Brasiovu, se afla cu

cale a se incredinli'a citirea lor unei comisuni constat6re din Dnii P. Manu, Nic. Popea si Dr. I. Nemesiu.

Cu aceasta ocaziune se reflecta si la impregiurarea, cumca este de doritu, ca dupa ce Asociatiunea face unu feliu de riscu cu aruncarea de spese pentru tiparirea de produse sciintifice seu artistice, apoi pe viitoriu se i se si lase in proprietatea sa cu scopu de a se tipari numai operate de acelea care nu se voru fi mai publicatu pe airea.

5. D. Presiedinte postesce pe Comitetu ca se decida, deaca voiesce ca susu atinsele acte si operate se se tiparesca earasi in urmarea unei puelicari de concursu.

Decisiune: Dupa ce prin intardiarea tiparirii protocolului adunarii si a celorlalte lucrari, asteptarea publicului prea se pune la proba; dupa ce prin concursulu publicatu inainte numai cu 10 luni se adeverise, ca celu mai estinu tipariu in Ardealu este celu din Sibiu si din tote tipografiile de aici mai estinu se tiparesce in cea diecesana, - asiá se se tiparesca si astadata totu in aceast'a si totu cu pretulu d'fiptu prin celu dintaiu concursu. Intru altele Comitetulu are a se intoemi in acesta privintia atatu dupa conclusulu adunarii g-ner. din a. 1861, catu si dupa alu celei din 1862 sied. III. punct. XI.

6. D. Presiendinte comunica respunsulu venerabilulu Consistoriu gr. cat. data Oradi'a mare de dato 11 Aug. 1862 a. e. sositu la adres'a din 19 Iuliu a Comitetulu, prin care se cercetase despre s6rtea manuscriptelor lui Samuilu Miculu si Georgie Sincai. Din acelu respunsu se afla, cumuca manuscripte e aceloru romani invatiati se pastrésa in timpul de fatia in bibliotec'a episcopoeasca din Oradea, ca inasa ven. Consist oriu nu póte dispune de acelea pe catu timpu scaunulu episcopescu e vacantu.

Aceasta scire se ia spre sciintia si pasii ce aru fi a se mai face in acesta privintia se amana pana la timpu mai favoritoru.

7. Se citește si respunsulu sositu dela D. Profesoru Alecsandru Gavr'a din Aradu cu datu 24 Iulu a. c la recerarea Comitetulu, ca acesta se fia informatu mai deaproape despre scopulu ce are numitulu D. Profesoru cu acele manuscripte ale caroru titule se citisera in siedinti'a Comitetulu din 1 Iuliu si in adunarea din 28 Iul.; eara dupa ce se afla ca D. prof. vrea se gasésca vreunu editoru care se ile cumpere, acesta descoperire a d-lui se i'a numai simplu spre sciintia.

8. Dupa acestea urmésa cateva afaceri din acelea care se numescu curente seu curenții, precumu incasare de bani si altele, eara anume:

Se primescu dela D. Dr. de drept. Ilarianu Papin doua esemplare din fasci6r'a II. a cartii titulate Tesaurulu etc. si se votésa Dnui trimitietoru multiamita.

Se incasésa:

Dela D. Simionu Popovicu membru alu consiliulu regeseu septemviralu din Bud'a ca restu alu sumei ce avea se dea Dsa in calitate de membru fundatoru alu Asociatiunii v. a. f. 100.

Dela D. Dr. Vasil. Pascu din Orsi6v'a " " 6.
Dela Capelanulu rom.-catolicu D. Grigorie Temesvari din Branu tacsu annala " " 5.

Sum'a unei colecte facute de D. Protopopu Ioan Metianu dela Zernesci in protopopiatulu seu " " 29.

Dela D. Protop. Ioan Iosifu pentru diplom'a de membru " 1.
Summ'a unei colecte dela Abrudu inaintata prin D. Nicol. Boianu " " 99.

Prin G. Baritiu: Venitulu curatu din balulu dela El6patak (Válcele) t'enutu in 5 Aug. administrati prin D. Vas. Oroianu 57.

Dela unu anonimu, alu carui nume se trece numai in proto- coalele de computu, 10 galbini imperat: 60.
Pretulu dela 18 Acte ale adunarii din 1861 a 60 x. 11 f 60 x.

" " 16 esemplare. Statute " " 1 f. 60 x,
Dela D. Nicolae Boeru prin Secretarulu I. Rusu o colecta de 99 f.

Acestea summe incasanduse, Comitetulu vota totu odata multiamita tuturoru acelor'a, carii intru intielesulu Statu- teloru se nesuescu a inainta scopulu Asociatiunii; eara apoi totu cu acesta ocaziune se primi scirea placuta, cumca unulu din colectantii dela Brasiovu are se trimitia preste putinu atatu banii intrati dela cele doua concerte, catu si din cate obiepte apucara a se vinde pana in momentele de fatia si care sume voru trece preste 900 f. v. a.

Intre acestea Dn. Ilie Macelariu afla, cumca modalitatea de a se incasa bani in decursulu siedintiei e impreunata cu prea multa perdere de timpu si dsa e de opiniune, ca orice

sume trimitienduse la presidiu, de aici se se dea spre improto- colare la Secretariatu, de unde indata se se si predea casie- rului, precumu acést'a se observase si pana acuma.

Acesta opiniune se prefacu in conclusu alu Comitetulu.

(Va urmá.)

Sibiu 20 Aug. Decandu incetá sistem'a absolutisticu nu saatinse despre scoalele ortodocse resariténe din Ungari'a si Banatu nici catui negru subt unghia la inaltele dicasteria. Catolici redobendira érasu supremi Directori scolari in 5 Districte erá vorb'a ca Cancelari'a auica ungrésca va ingrigi ca astu felu de directorate se se infiintiese si pentru romani si pentu serbi cu scaunulu in Timisi6ra, inse pana acuma nu sa facut nimicu, ca se se inlocuésca posturile Consiliariloru de sc6l ori sub ce numire, numai se si retiena agendele, fiindu acestu organe la romani si nu ne indoimu ca si la sarbi d' cea mai neaparata necesitate. Totu ce se facu, este ordina- ciunea Locutiintiei din Bud'a din 2 Aug. 1862 N. 49173 i priviinti'a denumirii inspectoriloru de sc6le districtuali, si a in- vetiatoriloru dela sc6lele populare, ce o inpartasiramu in Nr. 65 et 66 ai "T. R."

Din acést'a ordinatiune, care e cea mai mare parte decopi- ata din ordinaciunea ministeriulu de cultu din 27 Octom. 1855 N. 741 din 56 si dupa "Systema cholaram" se vede apriatu ca scoalele ortodocsu-orientale romanesci si serbesci din Un- gari'a si Banatu suntu supuse iurisdictionei biseri- cesci adica ordinariatelor, precumu se lucrá incu din anulu 1857. In ordinaciunea acést'a se tractese 1-o despru denumirea inspectoriloru de sc6le districtuali care urmedie prin respectivulu ordinariatu respective prin Con- sistoriu si se denumescu la aceste posturi ordinarmente proto- popii concerninti cu a probarea Consiliulu locutieninte re- gescu din Bud'a, in catu acesti'a aru fi apti a purtá acestu greu, inse totu odata frumosu servitiu; éra déca protopopulu concernente nu aru fi aptu (harnicu) de a purtá acestu servi- tiu din cause binecuventate, atunci Consistoriulu va ingrigi ca se denumésca de inspectoru de sc6le districtualu vreun preotu din acelu protopopiatu seu districtu scolariu care aru fi calificatu. Inspectorulu de sc6le districtualu se va pro- vedea cu decretu de denumire din partea ordinariatulu e provocare la aprobarea regimulu. Aceastá modalitate e in- tru atata inbucurat6ria, incatu protopopulu nu e in puterea ofi- ciulu seu protopopescu inspectoru de sc6le districtualu, ci nu mai in puterea harniciei lui. Si déca fiescecare inspectoru de sc6le districtualu (protopopu au preotu) isi vá implini acéstu diregatoria cu cugetu curatu si in fricá lui Dumnedieu, ap- potemu sperá pe langa celelalte conditiuni o prosperitate pro- pasit6ria a sc6leloru nóstre din Banatu si Ungari'a.

Sc6lele populari in acést'a ordinaciune inca se impartu in sc6le capitali seu cumu le d'céu mainainte normal si in scoale elementaria seu triviali. La cele di- taiu se ordinésa unu directoru, care se conduca agendele scolare, si are se se denumescu de Locutiintia la propunere ordinariatulu respectivu. Positi'a directorulu acestu fatia e paroculu localu si cu protopopulu se vede din cuvintele "p' langa nemidilocit'a inspectiune a respectivulu lui Consistoriu." Respusetatea pentru bunastarea as- torufeliu de scoli, cade dara numai pe directorulu ei, caru este nemidilocitu subordinatu Consistoriulu competente. A- acést'a independintia a directorulu are in sine din partea lu acelu bine, ca se póte miscá mai liberu in agendele sale, éra din partea sc6lei acél'a, ea cadiendu t6ta respusetatea asuptu lui, vá starui cu multu mai mare zelu pentru prosperarea ei.

Mai departe aceste sc6le trebuie se fia provediute si cu un catechetu, alu carui alegere o midiloceste consistoriulu se interese de Locutiintia.

La denumirea invetiatoriloru si subinvetiatoriloru in sc6lele capitali care se face totudeuna prin con- cursu, se da voe comunei, care a infiintiatu sc6l'a, ca cu in- curgerea directorulu se faca terna candidatiune pentu fiacare postu de invetiatoriu seu subinvetiatoriu dupa formul- riulu prescriu, se potu inse candida numai aceia, carii a absolvitu cursulu in Somboru (pentru serbi) si in Aradu Vechiu (pentru romani). Acést'a candidatiune cu t6te recur- sele celelalte se inaintese la consistoriu, care apoi face ob- servarile sale si ascerne totu actulu un'a cu parerea directo- rulu Locutiintii spre denumire. Decretele de denumire se dau dara dela Locutiintia prin concernentulu ordinariatu, eara apoi iea si jurementulu oficiosu dela nou denumitulu Directoru invetiatoru sau subinvetiatoru.

La scoalele populari elementari sau trivi-

„li este după ordinațiunea acésti'a paroculu localu și directo-
rulu scólei, cu aceea restringere numai, ca deca suntu mai
multi preoti într'o comuna, atunci nu este celu mai betranu, ci
celu mai harnicu directoru. Cu acésti'a érași au capatu scóla
óresi-care avantare, caci tare speramu, ca ordi-
nariatulu vá ingriji totudenna, ca se se denumésca celu mai
aptu. — Invetiatorii se denumescu de ordinariatulu propunerea
protopopului prin concursu, se prevedu ca decretu de denu-
mire din partea ordinariatului și depunú juramentu după cumu
voru fi avisati. Aci se dá óresicare dreptu și áceloru comune,
care siau reservatu presentatiunea candidatiloru de invetia-
tori, și ordinariatulu se avisésa se asculte óresi-cumu și do-
rini'ta mai mariloru comunei. Ce are érași acelu bine, ca nu
se póte véři ori cine in ori și care Comuna, inse cu atatu
mai mare bine, ca ordinariatulu nu e legatu in propunerea sa
numai de vointi'a comunei. Cei denumiti se aducu cu tote
actele recurentiloru la cunosciinti'a locutiintei după formula-
riulu prescisu. Totu in feliulu acésti'a se denumescu și sub-
invetiatorii cu aceea deosebire numai, ca nu e indetoratu ordi-
nariatulu a face concursu pentru ocuparea posturiloru de
subinvetiatori. In §. 25 se dice, ca invetiatorii și subinvetia-
torii astfeliu asiesati nu se potu nici stramutá nici om-
movea din postulu loru fara scirea locutiintei.
Prin acésti'a credemu ca se voru taia multe volnicii, și
stramutari de la o statiune la alt'a a invetiatoriloru atát'a de
pagubitoare pentru scóla se voru intempra numai acolo, unde
se facu in folosulu invetiatorului.

Din tota ordinațiunea acésti'a a regimului unguerescu vedemu,
ca elu isi reserva suprem'a invighiare asupra educatiunei pu-
bliche, și ca recunósce in scólele populare principiulu
confesionalu, cá uniculu vertosu, pe care se póte basá
o educatiune solida a poporului. Acésti'a ne dá și cea mai
via sperantia, ca Locutiintia se va ingriji, ca afacerile scolari
din punctu de vedere confesionalu se se referese numai de in-
dividi asiesati la locutiintia totu de aceea confesiune și natio-
nalitate. — Un'a este inca ce amu dori, cá adeca atatu in-
spectorii de scóle districtuali, catu și directorii locali se se
inestrese cu instructiuni chiare și precise despre agendele
loru, ce cugetamu ca voru și urmá.

Branu 10 Augustu 1862. (Incheiere.) Se lasamú inse
acestea, și se trecemu la cefetele renoite in replic'a din 1-a
N-ru. „T. R.“ 62. Fiene ertatu a spune D-lui flacau ca nea-
devaruri mai mari ca acelea din Corespondinti'a din 30|18
Iuniu și cele din pomeni'ta replic' nu s'au mai scrisu dóra
decandu esista „T. R.“ Andí D-le flacau, D-ta dí-i in co-
respondinti'a din 30|18 Iuniu a. c. ca „Daca notariulu Branu-
lui nu aru fi fostu desméntatu și terorísatu din partea preo-
timei cei influintietóre in var'a anului trecutú, atunci candu
acel'a voi'a se inainteze magistratului acelu conclusu prin
care comunele isi declara si decreta limb'a romana de ofició-
sa - astadi dregatoriele acestoru Comune n'aru serie frumu-
sielu nemtieste“, și ca la toate acestea numai preotimea pórt-
ta vin'a, audi inca odata iti repetiemu D-le flacau, mai ma-
re neadevaru ca acésti'a nu sau mai scrisu dóra in neci unu
jurnalu, și eata de ce: pentruca in var'a anului trecutú nu u-
nulu, ci inca dóa concluse privitóre la decretarea limbei ro-
mane de oficiosa, sau datu magistratului, și ambe acestea nu
fora, ci cu voi'a, cu cointielegerea, bala indemnulu preotimei,
care singura au subscrisu pomenitele concluse. Tóte acestea
mi se pare ca bine le scii D-ta, dara te faci a nu le sci. - D-ta
ne scoli ochii, ca acelu conclusu despre caré amu respunsu
noi, ca érá stilisatu intr'unu modu periculosu, aru fi esitu deu-
nadi in foi'a Gazetei, și totu nu s'aru fi acatiatu de nimeni
acti'a fiscala. — Noi ne rugamu se nu te confundí, dá óre namu
vorbitu noi de conclusulu Zernestiloru? ba mie asi'a mi se pare, ea
cauta responsulu? si si D-ta vei vedea? - Si óre in foia nau esitu
conclusulu Branului? ba asia ni se pare ca dá, vedi foi'a si te-
vei convinge despre acestea adevéruți - ba inca in acelu
conclusu branénu vei mai aflá si urmatoarele: „Represen-
tanti'a dupace prin Protocolulu din 25 Iuniu a. t. a dechia-
ratu serbatoresce limb'a romana de limba officiosa; după ce
insa vediendu ca inclitul magistratu brasioveanu pana astadi,
dupa unu restimpu de 11 luni, nu numai ca nu inceata a
trimite la officiulu comunelor branene, și la locuitorii ace-
lorasi feliurile mandate, corespondentii și decisiuni ect. in
limb'a germana care acestei Comune este straina, - dara ce
e mai durerosu, și mai vatamatoriu, acelasi nici macaru de
unu respunsu nu neau norocitu și tienutu demni s. c. l. —
venindu noi adi in 27 Iuniu la olalta, dechiaramu din nou si

„adoua oara limb'a romana de limba officiosa, in toate afacerile
de susu pana josu.” —

Oare din intielesulu acestoru cuvinte nu se poate cunósce,
ca Branulu inaintea acéstiui conclusu, ce s'a publicatu in foia,
aru fi mai dáu dota, pe care noi ti leamu atinsu mai susu?
Cum dara potusi dice D-le flacau, ba din caus'a desmentarii și
terorisarii notariulu n'au potutu dá neci unu singuru conclusu
magistratului? - ci cá se scurtamu ódata vorb'a, P. Protopo-
pu alu Branului au recercatu pe notariulu branénu sei desco-
pere cari suntu acei preoti cari laru fi terorísatu și desmen-
tatu? și ca datusau magistratului in var'a trecúta 1861 vre-
unu conclusu privitoriu la decretarea limbei sau nu? Ea pos-
timu citeste responsulu notariului din Branu aici in not'a sub *)
in origine depusu, și vedi D-le flacau, ca doue concluse pri-
vitoare la limba sau datu inca in Iuniu și Aug. 1861 și ea
preotimea nu numai nau fostu contraria, ci ea au luatú initia-
tiv'a - óre mai postesti arguminte cá se te convingi ca ai
spusu unu neadeveru catu capulu de mare, oare mai poteavei
dice la toate astea ceva? séu doara mai bine te vei cai. —

Ci se mergemu se vedemu avutau ceva dreptu flacau se rida,
de scoalele noastre și se le cefeteasca de cele mai miserabile-
de și insine marturisimú, ca in doua privintie și adeca: ca
lefile invatiatorescu nu se platescu regulatu și lenevirile dela
scoala nu se pedepsescu amesratu vechiloru orendueli - scó-
lele stau mai reu cá in anii 1859 și 1860 candu D. Consiliariu
Vasiciu érá spre fericire in fruntea lorú, totusi trébuie sei
spunemu D-lui flacau, ca ele (scoalele) stau foarte bine in
privintia invatiamentului și progresului, ca ele nu au repa-
situ ci au propasitu, caci siliti'a și patiinti'a Invatiatoriloru
nostri a fostu admirabila, și ca cu toate ca parintii cei reni-
tenti nu sau pedepsitu, singure scoalele din Branu au fostu
certetate mai multu cá de 600 copli și copile - earu sporiulu
invatiamentului au fostu mai multu de catu s'a potutu asceptá. -
Scimu ca nu vei crede Domnul flacau ci ca vei pretinde cá
Tom'a se pipai lucrulu, insuti; eata iti facuramu și in ast'a
privintia unu complimentu. Amu trimisu din scoalele din Branu
și Zernesti 4 copii la D. Directoru Iacobi Muresianu spre
examinare, cu rogare, ca sei primeasca in acea clasa, de
carei vá aflá demni și eata ca după cumu arata not'a sub **)
examinanduse sau primitu pe 1-a clasa gimnasiala - audi D-le
flacau ca din scoalele Branului și Zernestiloru, mergu copii dea-
reptulu in gimnasiu, apoi óre miserabile suntu acele scoale, care
pregatescu copii pentru gimnasiu? - En mai spunene D-le flacau o
Comuna asi'a de muntoasa, asi'a de nepilduitu risipita, asia de seraca
cá Branulu și chiard ca Zernesti, cu scoale mai bune sau ma-
caru și numai ca acestea - mi se pare ca nu vei aflá, en mai
spunene D-le flacau o comuná cu 500-600 numere sau
familii, cá Zernesti care se aiba cate 20-30 tineri pela scó-
le straine? - Veditai acum'a. ca si inprivintia scoaleloru ai
spusu gogoasie, veditai ca daca taceai mai de cinste re-
maneai. ***)

Onorate Domnule Protopoape!

*) La stimat'a scrisoare a D-voastre din 11|8 1862, me grabescu a
comunicá in reverintia, cumca conclusulu din 25|6 1861, privitoriu
la dechiararea limbei romane de limba officiosa in teritofulu bra-
nénu séu asternutu Inclitului Magistratu brasioveanu din 28|6 N-ro
17 1861, ear celu din 19 Augustu a. tr. in 22|8, 1861 N-ro. 67;
cumca inse conclusulu din 17|12 1861 nu s'a asternutu, caus'a fu
tempurile nefavorabile, cumu si disgustulu, care se nascuse din
caus'a cá nu capatasemu nece unu résultatú la conclusele de susu.
dar vorb'a de vre'ó terorísare din vreo parte a preotimei nece,
catu nu poate fi, ci ca cu atát'a mai multu preotimea a statu totu-
deaun'a in caus'a limbei cu mare caldura in ajutoriu. —
Branu in 12|8 1862. Puscariu Notariu.

Prea Onorate Domnule Protopoape!

**) Pruncii scolari din Branu clas'a a III. din scoal'a centrála anu-
mitu Nicolae Fofa din Moieciu inferioare și Ioane Pivariu totu de a-
colo si de aceeași clasa fusera pe temeulu Testimoniiloru lorú si E-
samenulu celu tienuti pentru aceast'a - dechiarati de apti si prega-
titi de a se suscepe in clas'a 1-a gimnasiala.

Eara Ioane Turcu din Zernesti din clas'a a II. comunala precumu
si Nicolae Pitea sau aflatu - din caus'a, ca su tiai pucinu incat-
v'a esercitati in limb'a germana, care e espicatoari'a in Gimnasiulu
nostru - a fi apti de preparandi la clasea 1-a gimnasiala cu acelu
adaun, ca potendu subsiste si inveti'a toate studiile clasei prime se
voru primi in finea sem. I. cá ordinari in aceasta clasa.

Aceasta 'ti preinscientezu, cá la 30-31 se te sci acomoda cu
tramiterea numitiloru la gimnasiulu romano catolicu din Brasiovu.

Primesce asigurarea de stim'a cu care ve stimezu.
Brasieu in 26|8 1862. stimatoriu Iacobu Muresianu

***) Din relatiunea ce a facutu D. Protopopu si Inspectoru districtu-
alu de scoale alu Branului I. Metianu despre starea scoaleloru ce se
afla sub conducerea sa, amu veditu cu multa placere, ca D-S'asi
pricepe problem'a ce o are pentru prosperarea scoaleloru perfectu,
si nu amu dori alt'a de catu se fia imitatu de toti ceialalti inspec-
tori districtuali. R.)

Dara se cercamu dóra veifi avutu cev'a dreptu in privinti'a limbei. Nise pare ca D-ta ai umblatu dupa gacite, diciu ca neci aici nai gacitu.- In privinti'a ast'a ne scoti ochi cu N-ri cutare 613 - 194, 929, 2427 - afirmandu ca acesti numeri ar fi inspectoralii, si totusi in limb'a germana, - apoi diciu ca ai fostu foarte confusu candu ai avutu acesti numeri la mana. Dá ro-gute nu vediusi ca de si acei'a suntu in adeveru in limb'a ger-mana, dara sta scrisu de desubtu „der Stadt und Distrikt's Ma-gistrat“, va se dica suntu numeri magistratuali si nu Inspec-torali, adeca suntu dela magistratu si nu dela Inspectoratu, - caci atunci ar sta scrisu „vom Inspectorate“ iara nu „vom Stadt u. Dist. Magistr.“ si cá se credi ca asia este, eata alaturamu dóue din acelea chartii in origine aici, cá Onor. Redactione se binevoiasca a se declará in nota sub *), ca adevaratu este asertulu nostru sau nu? apoi ore namu disu noi in respunsulu nostru din 8 Iuliu ea, hartiele magistratuale vinu in limb'a ger-mana, si cele inspectorale vinu romaneste, caci D. Inspec. e romanu, eara magistratulu e sasescu? si cá seti aratu si mai lamuritu ca hartiele Inspectorale vinu romanesci, eata ca amu alaturutu aici vreo 4-5 din acelea luate totu din cancelari'a Branului si totu din lunile de eara, cá On. Red. se binevoia-sca a se declará in nota sub **) in care limba suntu scrisu.

Acumu vedi D-le flacau ca toate cate ai scrisu in contr'a preotimei suntu totu atatea scornituri, clefete si neadeveruri catu capulu de mari, cá cari nau mai avutu jurnalele, si rogamute, ce teau pututu miscá la asia cev'a, tocma asupra preotimei, a sermanei preotimi, care in zelulu ei de nationalitate isi uita de ale sale si isi trece totu deun'a marginile cuviintiei, si careia nu'i ajunge catu o pateaza alti si o incrimineaza cei straini, nu'i ajunge catu are a se luptá cu acestia, se mai aiba si cu de ai sei, si inca tocma dela aceia sei vina scarb'a, dela ca-re aru poté pretinde mangaiere. —

Dara D-le flacau, daca tocm'a ai visatu ca preotimea de a-ici aru fi in somnu si nepasare si insuti ai voitu ate arunc'a din Buceciu asupra, apoi nu puteai face aceast'a fora atacu si vatamare? nu sci, nu eunosci calea omeniei si a modestiei, sau dóra suntu niscarva personalitati la midiulocu, atunci te rogamu cautati cu acel'a cu carele cugeti a avea cevá de in-partitu, dará nu te legá de toti, bine ai face in sa daca ai primi sfatulu nostru, se lasi apucaturile acestea pona te vei mai matori la minte, cá se nu fia ratacirca cea de apoi mai rea, cá cea din taiu.

I T A L I A. Din Milană se scrie dn 29/17 Avgust, kь Garibaldi ar fi ажънсѣ кълмеа мѣтелѣ Аспромонте. Дое баталіоне де Берсагері дн гонескѣ. Трѣпеле аѣ окъпат врео-кътева прѣдпсепнате пѣккте, днтре каре Никастро ші Ка-танцаро.

Totă din ziua aчеаста ші кь датѣ дн Неаполѣ а сосіт ла върса дн Паріс зрмѣтоареа депешѣ телеграфікѣ. Гарі-валді а фостѣ атакатѣ де колонелѣ Палавичіні ла Реціо де кѣтрѣ пордѣ дн мѣтеле Аспромонте ші прінсѣ кь тоате трѣпеле сале. Елѣ аѣ фостѣ ачі ші рѣнітѣ. Алта асемenea депешѣ адаѣде кь а черѣтѣ сѣ мергѣ ла Англіа.

Ла ачеаста штіре зіче „O. D. P.“ кь де ші еа еа дншті-іпцатѣ дн треі пѣрці, тогъші оаменіі нѣ і прѣ кредѣ, кѣчі фантазіа дѣміі ера прѣ ірітатѣ прін драма позѣ че се ащента прін ера знеі позѣ дескисе револуціоне, декѣт сѣ се поатѣ мѣлѣмі кь ачеа, ка сѣ вадѣ драма ачѣста ла днчепѣт дн-трерѣпѣт ші фінітѣ. — Апоі днтреавѣ, кь оаре есте еа дн адеврѣ фінітѣ? кь оаре кь пріндереа ачестѣ вѣрватѣ фоарте попѣлар фі ва днтрѣ адеврѣ револуціонеа чіпнтатѣ? Нѣ кѣтѣва ачеаста пріндеере а лѣі сѣ фіе о позѣ перплексітате пентрѣ ре-пімѣл італіанѣ? че ва фаче дѣнѣл кь ел? Поате Віктор Ема-пѣл пѣне дн пенте пе вінефѣкѣторіѣлѣ сѣл? Поате D. Ра-таці днкіде пе семізеѣл масеі понорѣлѣі пе маі лѣпгѣ тімпнѣ? Нѣ ва днпінта мартірісѣл прінсѣлѣі Гарівалді спірітѣл ре-волуціонар маі мѣлт декѣт кѣвѣнтѣріле, каре леа днзѣтѣ, ші прокламаціѣпеле, че леа слобозітѣ? Ші деакѣ дн ворѣ е-сіла, прекѣтѣ нѣ е фѣрѣ пѣтінѣ, дн ва лѣса сѣ мергѣ ла Англіа, кѣштігавор еі чеѣа прін ачеаста? Нѣ ва кѣвѣта елѣ

*) Ni s'a impartasitu harti'a sub 194 din 22 Ian. si 613 din 29 Ian. 1862 ambe dela: „Stadt und Distrikt's Magistrat“ daru subscribe de inspectorulu Ioan. R.)

**) Ni s'a impartasitu hartiele ad Nrum. 5026 a 61 din 10/1 din 22/1 1862 fora N-ru. din 31/1 N. 7. din 2/2 ad N-rum. 7 din 28/2 Nr. 10 diu 3/3 Nr. 7 toate din 1862 si toate in limb'a romanésca. R.)

de аколо маі гравніче ші маі пелпвігіате міжлоаче, ка сѣ десвоалте де поѣ дн скѣртѣ тімпнѣ стіндардѣл сѣл? Дн а-честе днтревѣрї дедѣче апоі жѣрналѣл пѣмітѣ, кь Гарівалді чел прінсѣ кь пѣцін ва фі маі пеперікѣлосѣ, декѣтѣ Гарівалді чел лібер пентрѣ міністеріѣлѣ лѣі Ратаці. Днсѣ моментанѣ кь дельтѣрареа Шефѣлѣі есте днтре-рѣпѣтѣ ші днчепѣта револу-ціоне. Бѣрселе Езропей ресѣфѣл маі шор де ватереа де інітѣ ші вампирѣл че ле апѣса дн тімпнѣл де пре зрмѣ. Днсѣ че легѣтѣрї се вор паште днтре прінсонерѣл ші мѣлѣ облігаціі лѣі пѣзіторї, ачѣаста нѣ се днне де теренѣл знеі грїже моментане. Револуціонеа монархіеі італіане, каре е сѣр-прінзѣтоаре прін мѣлте еѣеніменте аре дѣпѣ сіне ерѣші о епісодѣ. О днкеіере а еі нѣ формѣзѣ нічі де кѣтѣ штіреа де асѣзі.

Флота францозѣскѣ а сосітѣ дн 29/17 Avg. дн Неаполѣ. О сѣтѣ де каморішті сѣнт прінші.

32—1 Citatiune edictale.

Vladu Ioanu Petrosianu din Satulungu, Districtulu Brasiovului in Ardélu, de religiunea ortodosa, a parasitu cu necredintia pe legiuit'a sa socia Mari'a lui Georgie Moldovanu, totu din Satulungu, de trei ani, nedandu celu mai micu semnu de ubicatiunea lui.

Deci mai susu numitulu parasitoriu prin acés'ta se sorocesce cá, dela dat'a de mai josu, intr'unu anu si o di sa se infaciesieze negresitu inaintea Scaunului Protopopescu I-iu alu Brasiovului, caci la din protiva se va da hotarare la acti'a so-ciei lui si in lipsa'i.

Brasiovu 17 Augustu 1862.

Ioann Popasu

Protop. I-lea alu Brasiovului.

Nr. 31-2 Insciintiare.

O económa de clas'a mai culta de natiunalitate romana, inaintata in versta si fora familia se cauta pentru o casa romana in Sibiu.

Condiitiunile se potu afa prin epistole francate sub A. B. poste restante. —

Nr. 28—3 Ediktă.

Prin каре Іоанн лѣі Іоанн Вжлѣ дн Сѣліште днзѣлѣ Сібіѣлѣ дн Ардеалѣ кареле де теаце ані аѣ пѣр-сітѣ пре соціа са лепісітѣ Анна лѣі Іоанн Ціѣрціѣ тотѣ дн Сѣліште фѣрѣ асе шті локѣлѣ ші модѣлѣ петречерїі лѣі, се дндетореазѣ прін ачѣаста ка дн термінѣ де зпѣ ані де-ла датѣлѣ де фаѣл, пегрешітѣ сѣ се днфѣцішезо днпінтеа Скаонѣлѣі протопонескѣ сѣвскісѣ, пентрѣ-кѣ ла дн потривѣ -черереа соціеі лѣі Анна лѣі Іоанн Ціѣрціѣ де през. де фаѣл, ші фѣрѣ де олѣ се ва пертракта ші хотѣрѣ дн днцелесѣлѣ Капоанелорѣ сѣптеі поастре Бісерічі гр. рѣсѣр.

Сібііѣ 3 Avgустѣ 1862.

Скаонѣлѣ Протоп. гр.-рѣс. алѣ Тракт. Сібіѣлѣі I. I. Хапніа Протопонѣ.

Nr. 29-2 Ediktă

Софіа фата лѣі Іоан Ліошкѣ, дн Комѣлѣ Рѣкѣр дн Скаонѣлѣ Сібіѣлѣ, каре маі мѣлѣ де зп ані де зіле кь некредінѣл, маі пѣрсітѣ пре лежѣтѣлѣ сѣл вѣрватѣ Ad am лѣі Іоан Опрѣа тотѣ деаколо, ші нѣ сѣ штіе локѣлѣ петречерїі іеі, де време че вѣрватѣл дѣнсеі аѣ рідікатѣ процесѣ де деспѣрданіе асѣпрї; се проѣоакѣ прін ачѣаста, ка дела датѣлѣ маі жос, днсепнатѣ дн термін де зпѣ ані, ші о зі, се се презентѣзе днпінтеа респектѣлѣлѣ Скаонѣлѣ Протопонескѣ, кѣчі ла дн контрѣ, ші дн пѣфінда еі де фаѣл, се вор хотѣрѣ челе прѣскрісе де СС. капоане але Бісерічі поастре дрѣпкредінчоаце.

Сібііѣ 11 Avgустѣ 1862.

Скаонѣлѣ Протоп. гр. оріент. дн Трактѣл ал 2-ле ал Сібіѣлѣ.

Іоанн Пановіч Протопонѣ.